

Dagens vejr. Nærværets kunst. 29. april - 29. august 2010

12 temaer – 12 digte

Udstillingen er opdelt i 12 temaer, som samtidig benævner de stemninger eller det 'nærvær', som litteratur og billeder skaber i harmoni. Hvert tema er repræsenteret med et digt:

1

Oktoberdrømme

Jeg følger Dig til dørs, Du skønne Sommer,
Paa Tærsklen staar jeg, og mit Hoved blotter,
og, anende den Tid, som snarlig kommer
med skjulte Magters rugende Komplotter,
med vilde Udbrud, vrede Kræfters Kampe,
jeg føler dobbelt skøn den dybe Fred,
som stigende fra Sundets tavse Bred
hensmelter i Oktoberaftnens Dampe.

En Taage slører Skov og Mark og Enge,
Det er ej Sommernattens Forhængstæppe,
hvor lyse Aander gennem sløret flænge,
paa letten Fod, som strejfer Græsset næppe,
kan øjnes af den drømmende Betragter;
det er en Taage, vinterkold og graa,
hvor Kæmpeskygger synes frem at staa
med mørke Miner og med vrede Fagter.

Holger Drachmann, uddrag fra digtet "Oktoberdrømme", fra digtsamlingen *Dampede Melodier*, 1875

2

Landskab i februar.

Stille, vanddrukken Luft -
de aabne Jorder
ligger hyllet i Sne og Smeltevand
som en tilklinet Kappe efter Bygen

Hegnet nøgent,
de stride Popler,
Bakke op og bakke ned,
som en Procession af Blinde,
svøbt i Tøbrudstågen.

Plovfuren blottet og sort,
en nyskabt Sorthed,
dyppet i Væde.

Johannes V. Jensen Uddrag fra digtet "Landskab i februar. Til Maleri af Fritz Syberg", fra digtsamlingen *verdens lys* 1926

3

Sne

Havens Træer og de hegnede Skove
stønner i blæsten og stride imod -
stod de ikke som Fakler i Festen
i Sommer, da vi alene næsten
vandrede Stjerne ved deres Fod.
Nu isner dem Frosten til Marv og Rod -
men Grenene rister Runer om Mod,
om Livets Trods imod Død og Kulde -
Da sker et Under – det sner, det sner! –
Det er for os, som er over Mulde,
Hvis Hænder altid af Fremtid er fulde,
Som fødtes Freden – Intet mer
I Dagens veksler. Intet sker –
I hvile – hver Dag det samme vi ser.

Sigurd Swane, uddrag fra digtet ”Sne”, fra digtsamlingen *Tiden. Digte*. 1925

4

Modsætning i vejret

BRÅDSØER brager
ind over Klipperne,
fråder som Drager
med ishvidt Skum.
Fiskerbådene
holder sig ude,
krydser nervøst
i det dønnende Rum.

Men Luften er stille
med en Mine
af forklaret
og sejrrig Død.
Over det vilde
Drøn af Pine
drømmer den milde
Solfaldsglød.

Sådan vilde
jeg gerne leve,
klart behersket
og smertestum,
se med Sindsro
Kvalens Brådsø
knuse sig selv
til ishvidt Skum.

Otto Gelsted, ”Modsætning i vejret” fra digtsamlingen *Under vejret – digte*. 1934

5

Høst

Og aldrig stemmes en Sjæl saa glad,
det være sig Mands eller Kvindes,
som naar det dufter af Myntens Blad,
og Negene samles og bindes.

Og aldrig puster en Vind saa blødt,
som naar det lyner i Østen;
og aldrig kysser en Mund saa sødt,
som naar det dugger om Høsten.

Og aldrig jeg mindes en Mark saa grøn
som den om mit Hjemlands Haver;
og ingen Sol har jeg set saa skjøn
som den, der gik ned mellem Traver.

Jeppe Aakjær ”Høst” *Rugens Sange og andre Digte* (1906) digtet er gengivet i uddrag

6

Aftenstemning

Der er Lys i det blaa!
Det er Stjernerne smaa,
som vil bryde det mulmede Slør!
Der er stille og tyst
over Sø, over Kyst,
medens Dæmringen falmer og dør! —
Der aander en sagselig Klage
lig Luftninger køle og svage
i Tusinder Sind!

Det er Længslernes Sus, —
det er Trængslernes Brus
fra den svundne, den dystfulde Dag;
det er Vemodets Skær
fra den Tankernes Hær,
der har stridt for sin møjsomme Sag;
det er magtløse Ønsker, der stunde,
mens Blomsterbladene blunde,
mod Feernes Land.

Men for Ønskernes Flugt
ligger Maalvejen lukket!
Der er Gitter for Feernes Havn!
Kun de Drømme, der fly
for et groende Gry,
tage Ønsker og Længsler i Favn.
Det er Daglivets Stræben, der bringer
omsider de hævede Vinger,
der føre mod Maal

Thøger Larsen: ”Aftenstemning” - fra digtsamlingen *Vilde roser*. 1895

Sommervise

Du danske Sommer, jeg elsker dig,
skønt du saa ofte har sveget mig.
Snart kolde Farver i Sky og Vand,
snart nøgne Piger ved hver en Strand.
Mer, mer, mer
jeg dog dig elsker, hver Gang du ler.

Du er i Sindet jo lunefuld,
dog Hjertet inderst er pure Guld,
et Eventyr er dit glade Navn,
og Blomster lyser ud af din Favn.
Korn, Korn, Korn
i Drømme gror under Maanens Horn.

Naar dine Bølger mod Bredden gik,
beruset blaa som Gudinders Blik,
en Ungdom jubled din Lovsang ud,
kun klædt i Solskin og brunet Hud.
Ned, ned, ned
til Daab i Glemsel og Evighed!

Thøger Larsen, "Sommervise", 1923. Digtet er gengivet i uddrag

Tordengud

Sorte hænger Skyer
nedover Jorden
som Bugen af Udyr -
vildt knitrer Lyn
forfølges af lyn
og flænses Skyer

Min Latter lyder
i Tordenens Latter -
vil du rense Jorden,
Tordengud, Forløser?
vil du holde Dom
over formastelige?
Bleg sidder jeg stille
og hører dit Værk
gaa henover Jorden,
og hvide Vinger
flagrer som Hænder
i sodtungt Mørke,
i truende Dag.

Tordengud, Majestæt!
Højt taarnet paa Himlen
rumler du vældigt
henover Jorden
og svider Hjerterne
med din Ild -
Stilheden er meget stor,
nu din Rumlen er forstummet -
og Smaafugle er de første,
der uskyldigt tør vove sig
af deres Skjul
og tvirper i den rensede Verden.

Bodil Bech: "Tordengud" fra digtsamlingen *Flyvende bestemanker. Digte*. 1940

9

Bølgernes sang

Evigt fremad
Hen over Havet,
Ud imod Grænsen,
Som stedse viger;
Ud mod de flygtende
Æventyr-Riger;
Hvor Solen aldrig
Gaar ned

Holger Drachmann "Bølgernes sang" 1. strofe er gengivet - fra digtsamlingen *Sange ved havet – Venezia* 1877

10

Så fandt de vilde Skyer den stille Form, de søgte

Så fandt de vilde Skyer den stille Form, de søgte.
Hen over Himlen drog de i Dage og i Nætter,
usalige som Genfærd, der efter Freden jaged
paa Himlens endeløse og blæstomsuste Sletter.

Men så blev Himlen stille – En mild og diset Morgen,
et Slør af blide Tæpper for Himlens Helligdomme,
der stråler blåt igennem, så at vort Hjerte synger
og tror, at nu skal Freden, skal Paradiset komme!

Sigurd Swane, "Så fandt..." digtet er gengivet i uddrag fra digtsamlingen *Tiden. Digte*. 1915

11

Løvspring

De nyudsprungne, de lyse Skove
i Solen bruser på Sjælands Kyst
og møde Sundets safirblå Vove
som unge Elskende Bryst mod Bryst.

Af Sol og Byger er Himlen bygget,
og Linden løves i Lys – og se,
se Æbletræet staar bryllupssmykket
med Brudesløret af Blomstersne!

Gaa ud af Byen med mig, Veninde,
hvor Skoven aabner sit grønne Bo,
med mange Kamre, kom lad os finde
en Busk som laaner et Læ for to!

Johannes V. Jensen, uddrag af digtet løvspring fra digtsamlingen *Verdens Lys. Nye Digte* 1926

Da byen kom op

Da byen kom op,
tog folk fra skoven
og vendte ryggen
til vinden og voven.
Landskabsmaleren
blev derude,
lod vandet øse
og vinden tude.

Og byen drev over.
Solskyen skinnende
kasted reflekser
i vandet det rindende.
Træerne bar
diamanter i kronerne; -
fyndigt og kraftigt stod farvetonerne.

Det blev til et billede, -
der blev kritiseret
som unaturligt
og manieret.
Det dagligdags mangled
- så mente de lærde -
lyset var grelt
og skyggen var sværte.

Landskabsmaleren
bukked og takked,
og vendte så ryggen
til dem, der snakked;
til dem, der snakked
om farven som blinde: -
Han var jo derude
mens de var inde.

Holger Drachmann, ”Da byen kom op”. Fra digtsamlingen *Digte*. 1872